Ministry of Food, Agriculture and Fisheries of Denmark
Danish Veterinary and Food Administration

Nordic Diets Network (NDN)

Fólkaheilsu- & matumhvørvisráðstevna
14. September 2024

Iben Humble Kristensen
Specialkonsulent

Agenda

Lidt baggrund

- Hvad er Nordic Diets Network?
- Hvorfor etablering af netværket?
- Eksempler på aktiviteter og fokusområder i NDN 2023-2024

Fortsættelse af NDN i 2025-2026

- Hvorfor fortsætte?
- Forventede aktiviteter
- Hvordan NDN vil bidrage til Nordisk Ministerråds strategiske prioriteter

Lidt baggrund om Nordic Diets Network (NDN)

- Et netværk for myndighedspersoner, der arbejder med at udvikle og implementere nationale kostråd i de nordiske lande
- Opstartet januar 2023 med støtte fra Nordisk Ministerråd
- Består idag af 20+ repræsentanter fra 7 nordiske nationer:

- Danmark
- Færøerne
- Island
- Norge
- Sverige
- Finland
- Åland

Hvorfor startede NDN?

- De nordiske lande bygger deres nationale kostråd og anbefalinger på samme evidensgrundlag: De Nordiske Næringsstofanbefalinger (NNR).
- Vores madkultur er på mange måder ens, selvom der også er nationale forskelle.
- Vi oplever mange af de samme udfordringer i forhold til fx kostvaner, udvikling i overvægt mv.
- Mange måder at udvikle, udbrede, implementere og monitorere kostråd og andre indsatser – ikke en simpel opgave
- Bagudrettet ingen eller meget lille tradition for at bruge hinandens erfaringer.

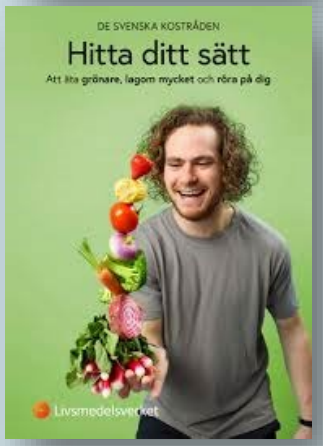

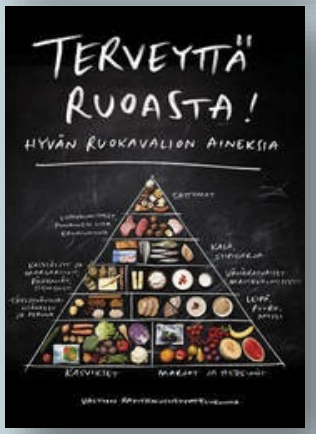

Nye Nordiske Næringsstofanbefalinger lanceret i juni 2023

- Lægger op til, at de nordiske lande vurderer behovet for at udvikle/opdatere de nationale kostråd
- Som noget nyt, er der ikke "kun" fokus på sundhed og ernæring, men også miljømæssig bæredygtighed
- Mange nye referenceværdier for næringsstoffer
- Nye anbefalinger på fødevaregruppe niveau → nye fokusområder:
  - Planterig kost
  - Flere bælgfrugter
  - Mindre kød

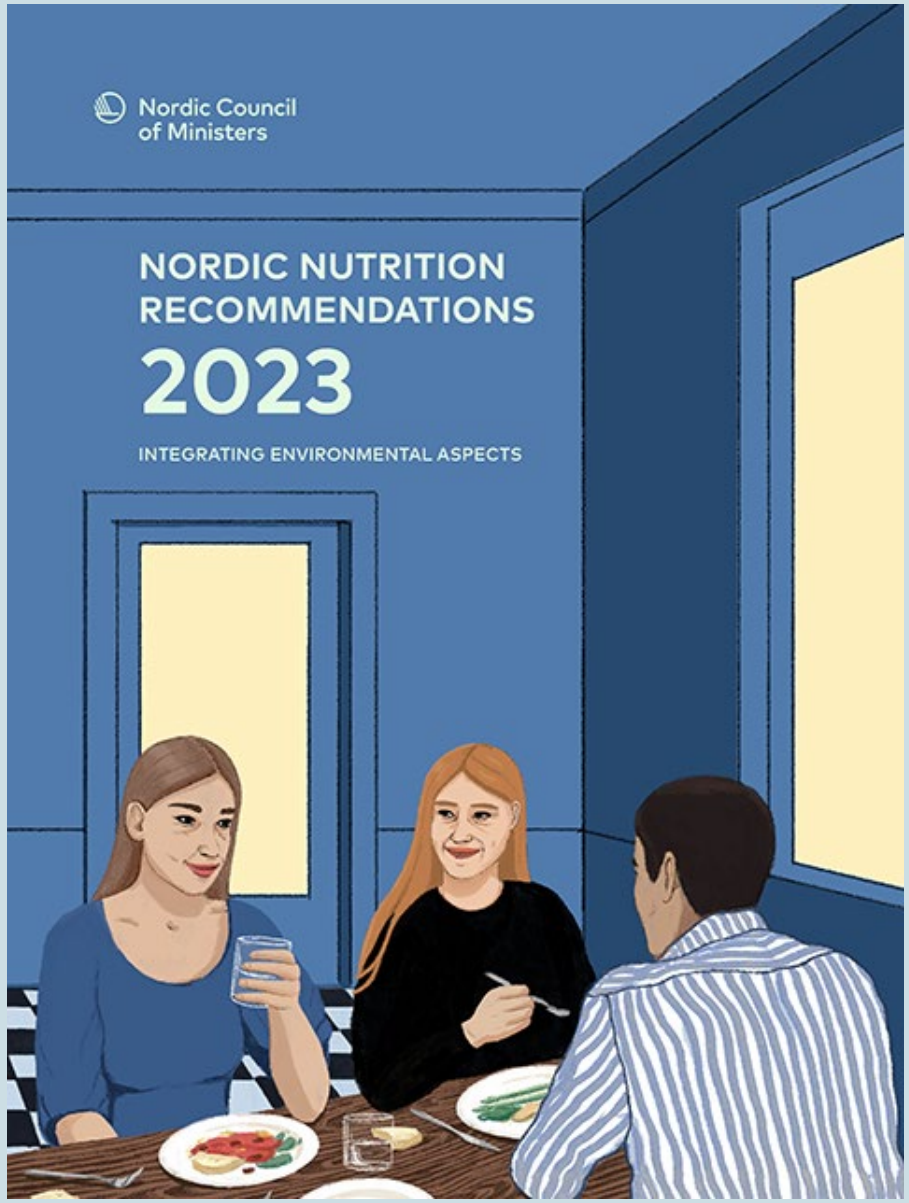

Forventninger til netværket 2023-2024

- **At de nordiske lande kan drage stor nytte af videns- og erfaringsudveksling**
- **At skabe en struktureret ramme, med fysiske og online møder, der understøtter landene i at mødes, styrke relationer og samarbejde**

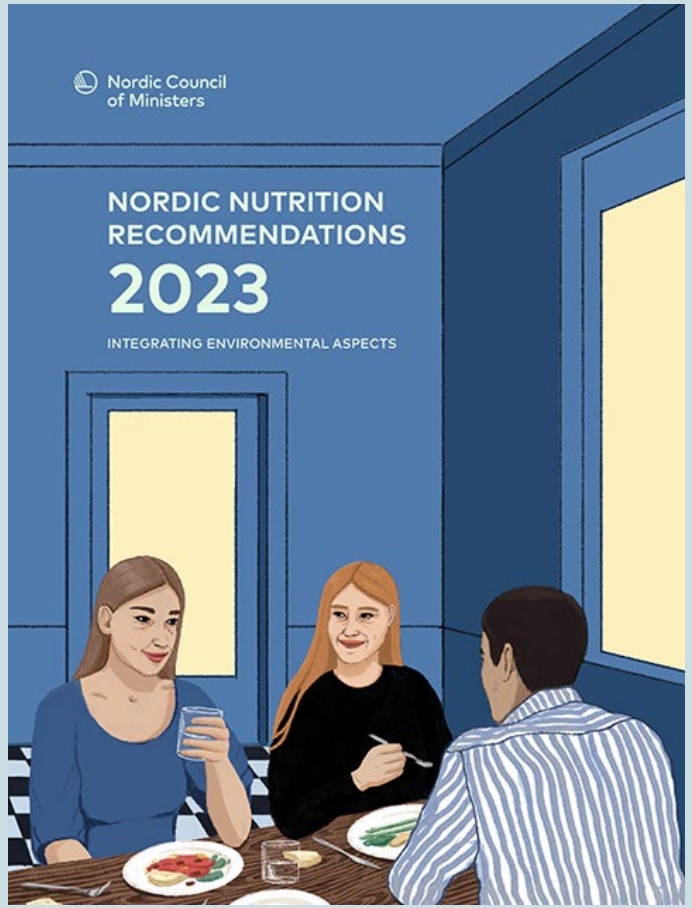

De Nordiske Næringsstofanbefalinger (the Nordic Nutrition Recommendations (NNR2023) er den fælles referenceramme for dialog og erfaringsudveksling blandt de Nordiske lande i forhold til at udvikle og implementere nationale kostråd som integrerer et hensyn til ernæring, sundhed og bæredygtighed

Hovedaktiviteter i NDN 2023-2024

- 5 fysiske møder
- 3-4 faglige emner på agendaen

  - Reykjavik, juni 2023
  - Oslo, November 2023
  - Uppsala, Maj 2024
  - Tórshavn, September 2024
  - København, November 2024

Dertil ca. 4 online møder om året

Eksempler på NDN's faglige fokusområder i 2023-2024

- Processer for udvikling af kostråd og organisering af arbejdet
- Involvering af interessenter i udvikling og implementering af kostråd
- Formulering af kostråd om udvalgte fødevaregrupper
- Toksikologiske perspektiver og risikovurderinger i udviklingen af kostråd
- Kommunikations-/ implementeringsstrategier for kostråd
- Monitorering af kostvaner – nationalt og nordisk

Udbytte af NDN de første to år

- 20+ nye “kollegaer”, der deler mange af de samme udfordringer
- Lettere tilgang til at kunne række ud for hjælp og sparring
- Inspiration til kommende indsatser og nye måder at gribe opgaver an på
- Øget indsigt i hinandens ligheder og forskelle på tværs af de nordiske lande (organisering, kultur, prioriteringer, ernæringsmæssige udfordringer/fokusområder, politisk bevågenhed mv.)

Hvorfor fortsætte 2 år mere?

I løbet af de kommende år kan det forventes, at de Nordiske lande vil fortsætte arbejdet med at implementere NNR2023…

- I forhold til de nationale kostråd til befolkningen
- I forhold til kostråd til målgrupper med særlige behov, og anbefalinger til måltider i skoler, institutioner, kantiner mv.
- I forhold til ernærings-, sundheds og bæredygtigheds-politikker/strategier som ligger udover arbejdet med at udvikle de nationale kostråd

Eksempler på fokus ved fremtidige NDN møder i 2025-2026

Hvordan kan kostråd og NNR2023 bidrage til at forbedre vores madmiljøer
– fx på skoler, i kantiner?

Hvordan tackles risiko for vitamin-/mineralmangel, fx D-vitamin mangel?

Hvordan kan vi sætte sund og bæredygtig mad på dagordenen i offentlig-private partnerskaber/samarbejder

Kan mærkningsordninger fremme sundere og mere bæredygtig mad? Ernæringsmærker, klimamærker, mv.

Videndeling og erfaringsudveksling om brug fx skatter og afgifter og regulering mv.

Hvordan tackles den stigende forekomst af overvægt - bør der udvikles særlige kostråd til denne gruppe?

(Hvordan) kan nationale kostråd bruges som "driver" i transformationen af vores fødevaresystemer?

Formål med Nordic Diets Network (2025-2026):

At fortsætte med at styrke relationer, samarbejde og vidensudveksling på tværs af de nordiske lande, i forhold til implementering af NNR2023 - og kostråd baseret på NNR2023.

Hvad vil netværket bidrage med:

Styrket kvalitet af nationale kostråd og ernærings-, sundheds-, og bæredygtighedspolitikker i de nordiske lande

→ Sundere og mere bæredygtige kostvaner

→ Bedre indsatser for at transformere til bæredygtige fødevaresystemer i de nordiske lande.

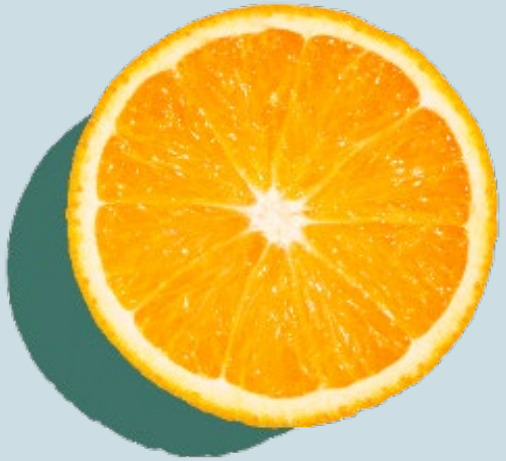

NDN vil bidrage til Nordisk Ministerråds strategiske prioritet om at blive en grøn nordisk region

- og til den nordiske vision om at fremme et bæredygtigt forbrug

"Ved at etablere en struktureret ramme for udveksling af viden og erfaringer med at fremme sund og bæredygtig mad, vil NDN bidrage til Nordisk Ministerråds strategiske prioritet om at blive en grøn nordisk region og til den nordiske vision om at fremme et bæredygtigt forbrug".

Nordisk Samarbejde

Tak

Spørgsmål?